

4. Een zeer formele maar beleidsmatig wel interessante constatering. Stuc, Limelight en De Hoop zijn de enige nieuwe centra die reeds toe zijn aan de meerdaagse programmering van één produktie. Dat wijst op een vertrouwen van het publiek en opent perspectieven voor een diepergravende werking.

5. Steeds meer wordt er uitgeweken naar de plaatselijke stadsschouwburg of het cultureel centrum; dit geldt overigens ook voor De Spiegel en Sfinks die schouwburgen in St.-Niklaas en Antwerpen (gaan) bespelen. Dit kan op termijn de weg openbreken voor produkties die een zeer goed geoutilleerde zaal vereisen, maar geen geïnteresseerde organisator vinden. Het mag immers duidelijk zijn dat de kleinschaligheid de theatermakers dikwijls meer uit noodzaak dan uit overtuiging ingegeven wordt. Dat Het Trojaanse Paard niet in Antwerpen of Gent te zien was, en wel in Kortrijk en Leuven, stelt duidelijk een organisatorenprobleem: zelfs als de kwaliteit onmiskenbaar is, is er nood aan een organisator ter plekke. De nieuwe centra kunnen hier voor nieuwe impulsen zorgen.

De vijf voorgaande vaststellingen geven niet alleen een beeld van het theateraanbod van de nieuwe centra, zij onderstrepen ook meteen hun relatieve belang. Als er al gesubsidieerde theaters zijn die een gelijkaardige programmatie op hun affiche staan hebben (b.v. De Warande, Beursschouwburg), dan vormen zij toch de uitzondering: het 'nieuwe circuit' is misschien niet revolutionair, maar onderscheidt zich toch duidelijk van de andere theaterinstellingen. Niet alleen door zijn programma overigens, maar ook door de omstandigheden waarin dit moet gerealiseerd worden...

Geen weg terug

De moeilijkheden waarmee de nieuwe centra te kampen hebben, zijn niet gering. Gegroeid vanuit privé-initiatief, roekeloos en met een flinke

dosis idealisme, hebben verschillende onder hen een punt bereikt waarvan geen weg meer terug is, maar waar zich ook nauwelijks hoopvolle perspectieven aandienen.

Eens men een soepel draaiende organisatie als fundament heeft en mensen die weten wat ze willen, die een beleidsplan helder kunnen formuleren, blijven er nog drie essentiële pijlers waarop zo'n beleid moet steunen: personeel, financies en infrastructuur. In dalende volgorde van belangrijkheid zijn dit de drie probleemgebieden waarmee alle hier besproken centra te maken hebben.

Bijzonder tijdelijk

Indien men van een occasionele en amateuristische werking naar een continuïteit op professioneel niveau wil overstappen, is er vooral betaald personeel nodig. Een overzichtje van het personeelsbestand van deze twaalf theatertjes werkt ontvullend:

15 voltijdse tewerkgestelden (waarvan Vooruit er reeds 7 voor zijn rekening neemt);

23 BTK-tewerkgestelden, althans in 1982. Op dit moment, februari 1983, zijn het er nog slechts 5 (De Spiegel); 6 vrijgestelden van stempelcontrole. Vanaf oktober 1982 echter veel meer omdat de voorheen in het BTK tewerkgestelden in Limelight en Stuc nu allemaal stempelen;

4 gewetensbezwaarden;

150 vrijwilligers.

Inclusief Bijzonder Tijdelijk Kader (BTK dus) en burgerdiensten heeft elk centrum gemiddeld slechts 2 werknemers die hun arbeid niet op louter vrijwillige basis ter beschikking stellen. In de praktijk leidt dit tot dagjespolitiek, ongewilde oppervlakkigheid, amateurisme. Oplossingen kunnen slechts gevonden worden ofwel in een ver doorgedreven commercialisering van de activiteiten, wat in de kortste keren dit theaterwerk zou compromitteren en de relevantie ervan tot nul herleiden, ofwel bij de overheid. Met name wordt het Ministerie van Arbeid en Tewerkstelling (M. Hansemme)

aangemaand om de verschillende tewerkstellingsplannen open te stellen voor deze centra.

Het Bijzonder Tijdelijk Kader heeft de voorbije jaren De Hoop, Limelight, Stuc en De Spiegel een flinke duw in de rug gegeven. De Minister van Begroting (Ph. Maystadt) bepleit momenteel echter een strikte toepassing van de uitvoeringsbesluiten, die o.a. bepalen dat een BTK-promotor, in het tweede jaar van het goedgekeurde BTK-plan, zelf 25% van de loonlast moet dragen. Terwijl in het verleden oogluikend werd toegestaan dat het tweede (en derde en vierde) jaar telkens een nieuw plan werd ingediend (om die 25%-maatregel te omzeilen). Philippe Maystadt handelt dus consequent, maar doet er de vermelde centra wel de das mee om. Alleen 't Stuc is nu bereid de verlenging aan te vragen (na afwijzing van een nieuw — het vijfde — plan). De keuze was luidelijk: ofwel sluiten op 1 maart 1983, ofwel één miljoen betalen. Dit bedrag was opzij gelegd voor de afschrijving van de infrastructuur. Het ene probleem wordt dus opgelost door er een ander te creëren, terwijl de oplossing slechts één jaar uitstel betekent. Hieruit mag blijken dat het BTK-stelsel zonder ingrijpende wijzigingen geen enkel perspectief biedt voor de tewerkstelling in de non-profit-sector.

In 1982 waren alle ogen gericht op het Derde Arbeidscircuit (DAC). Vooruit, Stuc en Limelight hebben ondertussen reeds kunnen constateren dat het niet eenvoudig is om een aanvraag goedgekeurd te krijgen. De beslissing over de Vooruit-aanvraag luidde als volgt: "De aanvraag wordt niet goedgekeurd daar ze weinig is aangepast aan de werkloosheidsstructuur en concurrentie met de privé-sector niet uitgesloten is" (12 november 1982).

De verplichte aanpassing aan de werkloosheidsstructuur van de regio is een eerste probleem. Theaters hebben vooral nood aan geschoold personeel, terwijl ongeschoolde werklozen overal de overgrote meerderheid vor-

Het klein circuit

De Sfinks (Boechout)

De Spiegel (Beveren-Waas)

